

VEILIGHEIDSREGIO GRONINGEN

Aan de raden van de gemeenten in de provincie Groningen

Sontweg 10
9723 AT Groningen
Postbus 66
9700 AB Groningen
T: 088 162 5000
E: info@vrgroningen.nl
W: www.veiligheidsregiogroningen.nl
W: www.brandweer.nl/groningen

Datum	25 augustus 2020	Onze referentie	Z/20/036545/74353
Aantal bijlagen	-	Uw referentie	
Behandeld door	M. Roesink	Sector/dienst	Directie
Telefoon	088 162 46 08	Team	
E-mail	michiel.roesink@vrgroningen.nl		

Onderwerp Vierde informatiebrief raden GRIP-4 Corona VRG

Geachte raad,

Dit is de vierde (reguliere) informatiebrief voor gemeenteraden in verband met de opschaling GRIP-4 die in Groningen met betrekking tot de coronacrisis sinds 12 maart 2020 van kracht is. In de eerste informatiebrieven (referentienummers Z/20/0394, Z/20/034394/71358 en Z/20/034394/72411) bent u geïnformeerd over de aanloop, het verloop en de maatregelen die ik als voorzitter van de veiligheidsregio in nauwe samenspraak met de voorzitters van de andere veiligheidsregio's en met uw burgemeesters heb genomen.

Op 31 juli 2020 heeft u tevens een extra informatiebrief ontvangen (referentienummer Z/20/036206/73754). Deze brief had betrekking op de maatregelen die genomen moesten worden ten aanzien van horeca naar aanleiding van de zorgelijke situatie binnen de Diepenring in de stad Groningen. Hierover later meer in deze brief.

GRIP-4 is in Groningen, net als in de andere veiligheidsregio's in Nederland, nog steeds van kracht. De maatregelen die worden getroffen, gebeuren derhalve vanuit de bevoegdheden die aan mij als voorzitter zijn toebedeeld volgens de Wet veiligheidsregio's (Wvr). Zoals ook in de eerdere informatiebrieven is vermeld, leg ik na afloop (Wvr, art. 40) verantwoording af over het geheel aan maatregelen.

Het is echter zeer wenselijk om u als raden niet alleen maar te informeren (met informatiebrieven en bij vernieuwing van noodverordeningen), maar om nu al in gesprek te gaan. En daarmee dus niet te wachten tot het moment dat gesproken kan worden over een 'afloop'. Ik hecht daar veel waarde aan en met positieve steun hiervoor van uw burgemeesters in het Regionaal Beleidsteam zijn wij bezig met de organisatie van raadsbijeenkomsten op korte termijn (september/oktober). U ontvangt hiervoor separaat een uitnodiging.

Met betrekking tot de besluitvorming gebeurt deze steeds in afstemming met de burgemeesters. Soms moet dit onder grote tijdsdruk plaatsvinden, vanwege het continue voordoen van nieuwe ontwikkelingen. Een recent voorbeeld is afgelopen weekend rondom het AZC Delfzijl en Musselkanaal. Ik ben dankbaar voor de betrokkenheid en samenwerking hierbij binnen het Regionaal Beleidsteam. In de komende raadsbijeenkomsten licht ik deze samenwerking verder toe.

Met voorliggende vierde informatiebrief wordt u tussentijds geïnformeerd over de maatregelen en gebeurtenissen van de afgelopen zomerperiode.

Toename besmettingen

Voor de zomer hadden we in Nederland samen bereikt dat een beheersbare situatie is ontstaan met betrekking tot het coronavirus, met een afnemende druk op de gezondheidszorg. Er heerste daarom, ook in Groningen, opluchting toen premier Rutte na een maandenlange periode van maatregelen en restricties het spoorboekje van versoepelingen aankondigde. Het gezamenlijke naleven van de maatregelen had gewerkt. In Groningen zijn met de vernieuwingen van de noodverordeningen op 15 juni en op 1 juli versoepelingen mogelijk gemaakt. Tegelijk bleef de boodschap om met elkaar alert te zijn en te blijven; immers het virus was nog niet weg.

Helaas werd dit niet de zomer waar iedereen op had gehoopt toen bleek dat er een toename was van het aantal besmettingen, in heel Nederland, ook in Groningen. Onder andere het vrije (vakantie)verkeer van mensen binnen en buiten Nederland zorgden voor een toename van het aantal besmettingen.

Een groot verschil tussen het oplopende aantal besmettingen in maart en april van dit jaar en nu, is dat het vooral jongere mensen treft (circa 75 % betreft de leeftijdsgroep 16 – 50 jaar), we momenteel de besmettingshaarden beter in zicht hebben en daarmee sneller kunnen indammen. Dit gebeurt met voortdurend bron- en contactonderzoek door de GGD en door te testen. Dit beperkt zich tegelijkertijd tot het aantal personen dat zich hiertoe daadwerkelijk meldt bij klachten. Een 100% beeld is daarom niet te geven. De oproepen hiervoor blijven daarom onverminderd van kracht.

Zoals gezegd werd ook in Groningen een toename in het aantal besmettingen geconstateerd. Besmettingshaarden in onze regio waren onder andere terug te leiden naar terugkerende toeristen uit risicogebieden, Zeehondencrèche Pieterburen en het AZC in Delfzijl, hierover later meer.

Regionaal maatwerk met regionale dashboards

Gebleken is in de afgelopen maanden dat het van belang is om regionaal maatwerk te kunnen leveren, als het gaat om de maatregelen die moeten worden getroffen. Daarom wordt in de komende periode gewerkt met regionale dashboards. Deze dashboards zorgen ervoor dat continu inzichtelijk wordt waar zich welke toename van besmettingen bevinden, zodat hierop tijdig passende maatregelen kunnen worden getroffen, behorend bij de situatie waar dit zich voordoet. Alle veiligheidsregio's houden vanaf begin september dergelijke dashboards bij.

Boerenacties

Op het moment dat met de versoepelingen weer meer mogelijk werd, voor inwoners en ondernemers, werd de regio geconfronteerd met diverse acties van boeren, waarbij met tractoren en landbouwvoertuigen ongeorganiseerd werd gedemonstreerd. Het betrof onaangekondigde demonstraties, waarbij tevens geen sprake was van een organisator die als aanspreekpunt fungeerde. Tegelijk werden meerdere acties aangekondigd, in Groningen en in andere delen van Nederland. Aangezien bij deze acties vrees was voor het ontstaan van problemen in het kader van openbare orde en veiligheid en voor gezondheid, heb ik besloten na overleg met de overige burgemeesters om voor de gehele regio een verbod op te leggen om tractoren en landbouwvoertuigen te gebruiken voor demonstraties. Vanzelfsprekend bleef het democratische recht van demonstratie overeind, waarbij nog steeds en een onbegrensd aantal mogelijkheden nog wel gebruikt kon worden om de standpunten kenbaar te maken.

Door middel van een Wom-beschikking is het verbod op het gebruik van tractoren en landbouwvoertuigen tijdelijk van kracht geweest, voor de duur van een week (6 tot 13 juli 2020). Daarna werd bekeken of deze diende te worden verlengd. Dit besluit is in samenspraak met de veiligheidsregio's Fryslân en Drenthe genomen, waar hetzelfde verbod van kracht was.

Nadat het besluit bekend werd gemaakt, heeft Farmers Defence Force een kort geding aangespannen bij de rechter voor een voorlopige voorziening tegen het genomen besluit. De rechter heeft op donderdag 9 juli 2020 de Veiligheidsregio Groningen in het gelijk gesteld, waarmee de Wom-beschikking gehandhaafd kon blijven.

Op 12 juli 2020 is in overleg met de buurregio's en de burgemeesters besloten om het verbod niet verder te verlengen. Eenzelfde besluit is op 22 juli 2020 nog eenmaal van kracht geweest, toen wederom een landelijke actiedag werd aangekondigd.

Meerdere demonstraties

Het recht op demonstreren is een groot goed. Zoveel mogelijk is daarom geprobeerd om aanvragen en verzoeken hiertoe te honoreren, zo lang deze uiteraard binnen de noodzakelijke voorzorgsmaatregelen worden georganiseerd. Ik ben blij te kunnen melden dat onder deze omstandigheden diverse demonstraties konden worden toegestaan en zijn gehouden in de regio.

Pieterburen

Op 27 juli 2020 bleek een personeelslid van Zeehondencrèche Pieterburen positief getest op het coronavirus. Een tweede besmetting volgde kort daarop, waardoor snel maatregelen werden getroffen. Dankzij bovenregionale samenwerking kon als quarantainelocatie gebruik worden gemaakt van het verzorgingshuis Anna Schotanus te Heerenveen, dat gedeeltelijk leeg stond. Hier zijn 12 personen gehuisvest geweest.

FC Groningen trapt af

Nadat ook de competities van het betaald voetbal in het seizoen 2019-2020 zijn stopgezet, kon weer, uiteraard onder strikte voorwaarden, gestart worden met de voorbereidingen van het aankomende seizoen. FC Groningen was de eerste voetbalclub in Nederland, waar een oefenwedstrijd met publiek plaats vond. De wedstrijd tegen Heracles op 1 augustus 2020 is in nauwe en goede samenwerking met FC Groningen voorbereid. Er zijn diverse maatregelen getroffen om het mogelijk te maken om met alle voorzorgsmaatregelen deze wedstrijd gezamenlijk tot een succes te maken. Dit is gelukt. Ook vanuit het land is met grote belangstelling gekeken naar het verloop van deze dag en de wijze waarop dit is georganiseerd. Onder andere een maximaal aantal bezoekers en tijdsblokken waarin publiek naar en van de zitplaatsen kon gaan waren hiervan onderdeel. Ik kijk tevreden terug op de voorbereidingen en het verloop van deze dag, vanwege de goede samenwerking die dit mogelijk heeft gemaakt. En uiteraard ook vanwege de uitslag; het werd 1-0 voor de FC.

Horeca en uitgaansleven

Met de versoepelingen van de maatregelen kon ook horeca weer worden geopend. De meeste horeca ondernemers zorgden ervoor dat hun etablissementen goed voorbereid waren en richtten hun zaken zo in dat dit binnen de maatregelen mogelijk was. Voor de wijze waarop dit is gedaan, vaak op zeer creatieve manieren, breng ik mijn complimenten uit.

Toch ontstond een nieuw probleem. Ondanks dat de meeste horecagelegenheden binnen wel de zaken op orde hadden, bleek buiten, vooral op vrijdagnachten en zaterdagnachten in het uitgaansgebied binnen de Diepenring in Groningen een drukte te ontstaan, waarbij het niet meer mogelijk was om de anderhalve meter te behouden. Dit leverde volle straten op met mensen die in een horecagelegenheid niet meer naar binnen konden. De verkoop van lachgas maakte daarbovenop dat een oncontroleerbare situatie ontstond.

Om die reden is op 31 juli 2020 een nieuwe noodverordening afgekondigd om dit beter te kunnen controleren. Het ging hierbij om het instellen van een toegangsstop na 1.30 uur, het sluiten van terrassen en het sluiting van eetgelegenheden, nachtwinkels en loketten voor de verkoop van producten op hetzelfde tijdstip. Specifiek voor het gebied binnen de Diepenring in Groningen zijn deze maatregelen vanaf 31 juli 2020 voor de vrijdagnacht en de zaterdagnacht ingesteld. Indien nodig konden ofwel meer gebieden in Groningen hiervoor worden aangewezen waar dezelfde problematiek ontstond, ofwel meer dagen worden aangewezen. Tot dusver is dit gelukkig nog niet nodig gebleken. Over dit besluit bent u op 31 juli 2020 met een extra informatiebrief geïnformeerd (referentienummer Z/20/036206/73754).

Enkele horeca-ondernemers hebben zich in de afgelopen periode ondanks waarschuwingen niet gehouden aan de maatregelen. Om die reden zijn tot dusver zeven uitgaansgelegenheden tijdelijk gesloten, waarvan zes in de gemeente Groningen en een in de gemeente Midden-Groningen. Een enkele zaak heeft hierover bij de rechter een kort geding aangespannen, maar is daarvoor niet in het gelijk gesteld (18 augustus 2020).

Introductietijd studenten

Ook dit jaar werd voor aankomende studenten de KEI-week georganiseerd in stad Groningen. Vanwege de coronacrisis was het echter lang onzeker hoe het programma eruit zou komen te zien en wat wel en niet toegestaan kon worden. Vanaf begin augustus vonden gesprekken plaats door de veiligheidsregio met de organisatie van de KEI-week, de studentenverenigingen en gemeente Groningen. Ook landelijk werd bij de ministeries en door het Veiligheidsberaad verkend wat mogelijk was. De grote vraag hierbij was of de introductieweken in het land überhaupt met fysieke activiteiten door konden gaan. Tijdens de persconferentie van de Minister President en de Minister van VWS op 6 augustus werd hierover uitsluitend gegeven: de introductieweken konden doorgaan, maar onder strikte voorwaarden, zoals geen activiteiten na 22.00 uur 's avonds en zonder alcohol. In eerste instantie mochten alleen activiteiten worden georganiseerd door verenigingen met een inhoudelijk en/of informatief karakter (studie en/of sport). In een later stadium werden ook activiteiten in het kader van kennismaking met studentenverenigingen toegestaan. Met de vernieuwing van de noodverordening op 10 augustus 2020 (en een aanvulling op 21 augustus 2020) waren hiermee ook voor de KEI-week in Groningen de voorwaarden helder. Zo kon de KEI-week uiteindelijk, weliswaar in aangepaste vorm, starten op 10 augustus 2020.

Op het voormalige Suikerunie-terrein stonden stands van verschillende studie-, studenten-, studentensportverenigingen en andere organisaties. Ook Veiligheidsregio Groningen was goed zichtbaar aanwezig op deze KEI-markt om vanuit de communicatiecampagne 'Better safe than sorry' in gesprek te gaan met (aankomende) studenten. Omdat ook bleek dat het aantal besmettingen vooral onder jongeren toenam, vonden we het belangrijk om de coronamaatregelen in de taal van jongeren goed onder de aandacht te brengen. Dit leverde niet alleen leuke gesprekken, maar ook waardevolle input op voor het vervolg van de communicatiecampagne van VRG. Tevens zijn brieven verstuurd aan diverse onderwijsinstanties om medewerking te vragen bij het attenderen van studenten op het nut en de noodzaak om zich te houden aan de maatregelen.

Besmettingen in AZC Delfzijl

In de afgelopen weken heeft de GGD coronatesten uitgevoerd bij enkele bewoners van het asielzoekerscentrum (AZC) te Delfzijl. Hierbij bleken bewoners positief getest. De GGD heeft hierop maatregelen getroffen ten aanzien van deze bewoners en nader bron- en contactonderzoek gedaan.

In een korte tijd bleken de individuele isolatie- en quarantainemaatregelen niet afdoende aangezien het aantal besmettingen in het (ongeveer 350 bewoners tellende) AZC steeds verder opliep. De GGD heeft daarom dringend geadviseerd om de besmette personen, als ook de mogelijk besmette personen die na bron- en contactonderzoek naar voren kwamen, zo snel mogelijk te verplaatsen uit het AZC en deze te scheiden van de overige bewoners.

Op zaterdag 21 augustus 2020 heeft dit plaatsgevonden. In Musselkanaal zou in de week erop een AZC locatie van het COA worden geopend, en stond derhalve nog leeg. Daarom is besloten om de opening hiervan uit te stellen, zodat de groep personen die besmet of mogelijk besmet waren, hier tijdelijk in isolatie of quarantaine kan verblijven.

Ik heb hiertoe op 21 augustus na overleg met de burgemeesters van Delfzijl en Stadskanaal opdracht gegeven. De verplaatsing op zaterdag is rustig en naar wens verlopen en op dit moment is de situatie voorlopig onder controle. Wel heb ik het COA nog extra gewezen op de afspraken die zijn gemaakt ten aanzien van de bewaking en beveiliging in Musselkanaal, de gegarandeerde terugkeer van deze tijdelijke groep bewoners naar Delfzijl (na de isolatie/quarantaineperiode) en op de afspraak dat geen nieuwe personen in het AZC in Musselkanaal meer worden opgenomen in de komende twee weken. Ook heb ik het COA opdracht gegeven maatregelen te treffen om de bezetting van de AZC Delfzijl te 'verdunnen' en daarmee 'corona-proof' te maken. Het besluit voor het verblijf van deze groep in het AZC Musselkanaal is van eenmalige en tijdelijke aard, zodat over enkele weken het AZC kan openen op de wijze, waarvoor deze is bedoeld. Dit houdt in dat het COA zich dringend dient voor te bereiden op eventuele andere uitwijklocaties, mochten zich dergelijke situaties in de toekomst nogmaals voordoen.

Inrichting crisisstructuur

Al sinds maart van dit jaar is in Groningen de maximale crisisorganisatie opgeschaald. Bij de GGD, bij de Veiligheidsregio Groningen en bij de gemeenten is maandenlang hard gewerkt om de coronacrisis te bestrijden. Dit heeft een zware wissel getrokken op veel medewerkers, vanwege buitengewone inspanningen, en ook omdat een rol in de crisisorganisatie betekent dat het reguliere werk niet kan doorgaan. Daar waar dit echter niet mogelijk was, vroeg dit om nog eens extra inspanningen.

De versoepeling van de maatregelen vanaf juni bracht tevens nieuwe vraagstukken met zich mee. Verzoeken en aanvragen van vele ondernemers, nu weer meer kon, zorgden voor een drukte bij de beantwoording ervan. Veel hiervan is door gemeenten behandeld, zoals ook steeds het uitgangspunt is geweest: lokaal afhandelen, wat lokaal afgehandeld kan worden. Ik ben u dankbaar voor de inspanningen die ook vanuit uw gemeenten hierbij zijn geleverd.

Tegelijk betekenden de versoepelingen en de afgenomen besmettingen in juni dat de crisisorganisaties het ook met een tandje minder konden doen. Daarom is besloten om de maximale opschaling te wijzigen in een projectstructuur, die met een waakvlamconstructie de noodzakelijke werkzaamheden verrichtte. Door continue monitoring kon de crisisorganisatie wel elk moment weer worden geactiveerd, indien de situatie daarom vroeg.

In de afgelopen twee maanden heeft deze projectorganisatie op enkele momenten toch moeten uitbreiden, vanwege de situaties, zoals in deze brief omschreven. Maar de gehele crisisorganisatie, zoals in de periode van maart tot juni, hoefde niet te worden gealarmeerd. Hierdoor werd het mogelijk dat een groot deel van de crisisfunctionarissen in de afgelopen maanden ook van de nodige rust kon genieten, zeker na deze moeilijke periode.

De crisisstructuur wordt ook in de komende tijd steeds passend bij de situatie ingericht.

Raadsbijeenkomsten

Zoals beschreven op de eerste pagina van deze brief, worden in de komende maand raadsbijeenkomsten georganiseerd. Op dit initiatief wordt inmiddels door verschillende raden zeer positief gereageerd, waarvoor dank.

Pagina 6 van 6
Onderwerp Vierde informatiebrief raden GRIP-4 Corona VRG

Ik zie er naar uit om met u in de komende weken in gesprek te gaan. De informatiebrieven, waarvan dit de vierde is, worden uiteraard gecontinueerd om u blijvend te informeren.

Tot die tijd wens ik u allen blijvende gezondheid toe.

Hartelijke groet!

Koen Schuiling
Voorzitter Veiligheidsregio Groningen

Deze brief is in afschrift verzonden aan:

- Colleges van Burgemeester en Wethouders van de Groninger Gemeenten
- de Commissaris van de Koning in de provincie Groningen
- College van Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen
- voorzitters waterschappen Noorderzijlvest, Hunze en Aa's en Wetterskip Fryslân
- hoofdofficier van Justitie